

ประโยค ป.ธ. ๙
แต่งไทยเป็นมคอธ
สอบ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗

221

คำนำ

หนังสือนี้ตั้งชื่อว่า "เบญจศีล และ เบญจธรรม" แต่งขึ้นสำหรับใช้เป็นแบบ
 สอนธรรมปฏิบัติแก่นักเรียนผู้อยู่ในโรงเรียน ด้วยว่า ความประพฤติชั่วเป็นสิ่งสำคัญของคนเรา
 ในที่จะนำชีวิตไปโดยผาสุกหรือลำบาก และในที่จะทำความเป็นอยู่ของตนเพียงเวลาให้เป็น
 สบายประโชชน์แก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน การเรียนวิชาความรู้ ต้องทำคนเรียนให้มีความสามารถใน
 กิจการอันเป็นวิสัย จึงได้ชื่อว่าสำเร็จประโยชน์ในการเรียน แม้ผู้สามารถคั่งนั้นแล้ว
 แต่ประพฤติชั่วไม่ดี ก็ไม่มีใครพอใจจะใช้ หรือยอมตัวให้ใช้ หรือคบหาสมาคมด้วย เป็นอัน
 ไม่มีทางที่จะนำชีวิตไปโดยผาสุก เข้าภาษิตว่า "ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด" คั่งนี้ และ
 ความประพฤติชั่วนั้น ควรจะหักมาแต่ยังเล็กโดยลำดับ จึงจะเป็นปกติจริตคติตัวไป เมื่อเด็ก
 ตกมาอยู่ในสำนักครู ๆ ควรเอาใจใส่ฝึกสอนธรรมปฏิบัติคราวละเล็กน้อยเสมอไปและคอย
 ตรวจสอบตราดแลความประพฤติด้วย ถ้าเห็นประพฤติผิด ก็ต้องหมั่นว่ากล่าวสั่งสอนชี้โทษ
 ชักชวนให้เห็น การสอนให้นักเรียนรู้สึกด้วยน้ำใจของเขาเอง ในสิ่งที่ควรเว้นหรือควรประพฤติ
 เป็นอย่างดี เมื่อทำคั่งนี้ นักเรียนก็เคยในการประพฤติดีและปลูกความนิยมในความประพฤติ
 เช่นนั้น เป็นปกติจริตคติตัวไปข้างหน้า เช่นนี้ การสอนวิชาความรู้ในโรงเรียนจึงจะสำเร็จ
 ประโยชน์เต็มที่ ให้ทั้งความรู้ทั้งความสามารถทั้งความฝึกตัว ครูไม่ควรทอดธุระในการ
 ฝึกสอนธรรมปฏิบัติแก่นักเรียนเลย หนังสือนี้แต่งเป็นแบบสำหรับครูใช้สอน ถ้านักเรียน
 เป็นเด็กก็จะไม่เข้าใจ เป็นธุระของครูจะดูแลให้เด็กเว้นข้อห้าม ประพฤติตามข้อที่แนะนำ
 ยิ่งหาเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องสารกข้อความที่กล่าวไว้ในทันทีกระจำงั้นนำมาให้นักเรียน
 อ่าน ได้ด้วยยั้งดี นักเรียนจะได้เข้าใจและมีความรู้สึกด้วยตัวเอง ถ้านักเรียนเป็นคนรุ่น
 มีความรู้เจริญสูงขึ้นไปแล้ว ครูจะใช้สมุคินเป็นหนังสือเรียนของเขาก็ได้ เมื่อเรียนจบบท
 หนึ่งแล้ว ครูควรตั้งปัญหาตามตามข้อที่ท้วงไว้ในหมวดปัจจุบัน หรือยกย้ายผู้ขึ้นให้ได้ก็ยั้งดี
 เพื่อให้นักเรียนตอบ คั่งนี้ข้อความเหล่านั้นจะได้สนใจของเขา ฯลฯ

นอกจากสำหรับใช้เป็นแบบสอนในโรงเรียน หนังสือนี้ยังเป็นแบบสำหรับ
 แนะนำชายหญิงทั่วไป เพื่อรู้จักประพฤติดีให้คงตามพระพุทธศาสนาที่เขานับถืออยู่ได้อีก.

คำนำนี้ เป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณ-
 วโรรส.

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๙
ตัวอย่างแต่งไทยเป็นมคธ

222

ปกรณารมุกดา

อิทฺยจ ปกรณํ ปญฺจสีลปญฺจธมฺมุนฺติ กตฺนํมโหสิ, ยํ สิฏฺฐาภาเว
 สิปฺปุกฺคณฺหกาณํ ทารกทาริกาภฺยทาณํ โสณฺนิ ฐมฺมจฺริยาปริยาเย ทนฺตिकाวสุสฺสฺตฺถาย
 วจฺติ ๖ ฐมฺมจฺริยา หิ นามเสทา อิจฺฉิตฺทพฺพา โหติ อุตฺตโน ชีวิตฺ
 ผาสฺสฺเสน วา กสิเรน วา ปวตฺตฺเตตฺถ, ทาวกาสิกญฺจ อุตฺตโน ชีวิตฺตฺตฺติ
 อุตฺตโน เจว ปเรสฺยจ อุตฺตถาย หิตาย สฺขาย วิทฺวตฺตฺเตตฺถ ๖ ยงฺกิญฺจิ
 สิปฺปุกฺคณฺหํ โสณฺนิ สกกรณฺเฑยาหิ อภินิปฺผาทฺตฺถ ปญฺญาสามคฺติยภาวสุสฺสฺตฺถาย
 ปวตฺตฺเตทพฺพํ, ทเมว โสณฺนิ สาคฺตฺติกเมว นาม โหติ ๖ โย หิ ปุกฺคโล
 สิปฺปฺสงฺฆาเทน เจว สฺสฺเทน สกกรณฺเฑยานญฺจาภินิปฺผาทเน ปญฺญาสามคฺติเยน
 สมฺปนฺโนหิ อโหสิ, น ปน ฐมฺมจฺริ โหติ อนุฐมฺมจฺริ ๖ ทาทิโส
 จ เนว อิจฺฉิตฺทพฺโ โหติ กรณฺเฑยปฺปโยเค เปสิคฺคํ อุตฺตทานํ เปสฺสฺภาเว
 นิยฺยาหิตฺถํ สหายภาเวน วา เสวิตฺถํ น จ สกฺโกติ อุตฺตโน ชีวิตฺ
 ผาสฺสฺเสน ปวตฺตฺเตตฺถ ๖ วุตฺตฺตฺถเวทํ อติเรกสุสฺสมฺปนฺโน อโหสิ น ปน
 นิปฺโก โหติ น สกฺโกติ มิจฺฉาอาชีวี ปหาย สมฺมาอาชีเวน ชีวิตฺ
 กปฺเปเนโต สฺส
 ทารกทาริกาภฺยทาณโต ปฏฺติ อนุปฺพุเพน กาทพฺพา โหติ, สฺยาเยว อุตฺตโน
 ปกตฺติจฺริยา โหติ อุตฺตทานุปายินิ ๖ ๖ ยาวทา หิ เท ทารกทาริกาภฺยทา
 โสทาโร คุรฺนํ สฺนฺตฺติเก โทหนฺติ, ทาวทา คุรโว อภิกฺขณฺนิ เทสํ โสณฺนิ
 ฐมฺมจฺริยานเมแกกํ นิตฺถเตสิคฺคํ, เทสฺยจ ฐมฺมจฺริยํ ปฏฺมิสิคฺคํ มนฺตฺติกรเยยฺยํ,
 ยหิ เจกฺคฺต โย ฐมฺมํ ทฺตฺตฺจฺริตฺถํ จเรยฺย, ทํ โสการํ โอวเทยฺยํ
 อนุสาเสยฺยํ ปฺจฺจกฺขโต ทฺตฺตฺจฺริตฺตฺส
 อิทฺยหิ เทสํ โสณฺนิ ปฺหาคพฺพทฺตฺตฺจฺริตฺตฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 สฺนฺทสฺส
 สาคฺตฺติกเมว โหติ ๖ เหวญฺจ ฐมฺมจฺริยา เทสํ อาเสวนภฺยทา

โทติ, เก จ ทาทิสาย รัมมจริยาย ปสนฺนมานสา ๖ ทาทิสา ปน
 รัมมจริยา เกสํ ปกทิจริยา ภวิสฺสติ อตุคานุปายินี จ ๖ อิจฺเจวํ สิกฺขาคาเร
 สิปฺปุคฺคณฺหาปนี โสคฺชนิ ปญฺญาสามทฺธยิสฺส อตุคทมตฺตสฺส จุปฺปทฺธิยา สํวทฺทกฺกิเยว ๖
 กรโว ทิ เนว สิญฺญํ เกสํ โสคฺชนิ รัมมจริยาย อนุสาสนีเกถํ กถกฺกํ ๖
 อิทฺถจ ปกฺรณํ คุรฺนํ รัมมจริยาปริยาเย ทนฺตฺทิกาวสฺสทฺถาย วจิตฺตํ, เย เจ
 ทารกทาทริกานฺตุคา โสคาโร ทสฺสทฺถํ วิชานิตฺตํ น สกฺกญฺเอยฺยํ, เทเยว ปาปา
 นิวาเรทฺตํ ยถานฺตฺตฺถจฺจ อนุวคฺคทฺตํ กรโว โรยฺยทสฺสลา สิญฺญํ ๖ ทโต
 จุคฺคทรีปํ ยานี กานฺนิจิ นานาวทฺถุณี ทสฺสทฺถุสสาธกานิ, ทานิ โสคฺชนิ
 วาจนทฺถาย สมหาวิทฺทพฺพานิ โทหนฺติ อยมฺเขตฺต สามีจิ ๖ เทเนว จ เท
 โสคาโร วิชานนตฺตมฺปฺนฺนา โทหนฺติ สยญฺจ สยฺยชาตสมฺปฺชานนา ๖ อิทฺถุทฺธิ
 ปกฺรณํ เย คุรฺนญฺตา โสคาโร วยฺยปฺปฺทฺตา อเหตุํ พุทฺธสมฺปฺนฺนา, เกสํ
 อุกฺคทณฺตฺตมฺปฺนฺนทฺถายปํ วลฺลขิตฺทพฺพํ ๖ อุกฺคทิตฺเต เอเกกสฺมิมิ อตุคตฺต
 โสคฺชนิ วิสขฺชนทฺถาย ปุจฺจาสมฺมุเต กตฺตปฺริปุจฺจาเวสเน ปญฺหากมฺมํ กาทพฺพํ,
 ยํ วา ทํ วา ปวิวคฺคทฺวา อปรมฺมํ ปญฺหากมฺมํ กาทพฺพํ อยมฺเขตฺต
 สามีจิ ๖ เอเวญฺหิ ทสฺส รัมมทฺถา เทหิ โสคฺคฺทฺธิ มนฺสา สุปฺปาวริทา
 สิญฺญํ ๖ เป ๖

ปญฺจสํสฺสปญฺจรัมมปฺกฺรณญฺเอหิ นามะทํ สิกฺขาคาเรสุ สิปฺปุคฺคณฺทกานํ
 โสคฺชนิ รัมมจริยาปริยาเย ทนฺตฺทิกาวสฺสทฺถาย ทโต จุคฺคทรีปํ อิตฺถํปฺริสํ
 วินยเน ทนฺตฺทิกาวสฺสทฺถาย วลฺลขิตฺทพฺพํ โทติ ๖ เก จ อิตฺถํปฺริสํ อิทฺถเว
 ปฏฺิจฺจ สมฺทฺถายเว โทหนฺติ ยํ พุทฺธสาสนํ สกฺกทํ โทติ คุรฺกทํ มานิกํ
 ปฐิตํ อปจิตํ, ทคฺคฺเตว ยถานฺตฺตฺถจฺจ รัมมจริยาย อตุคานํ ปกฺกฺิจฺจาเปทฺทฺทฺธิ ๖
 วจิตฺทายํ ๖ ฐิรฺวาณเวโรรสากิเชยฺเยเน มหาสมฺมณฺเณ สยามรฺกฺุเจ
 สกฺกมฺหาสงฺฆมฺปรีชเยเกเน ปวฺรณิเวสฺวิทฺทาวาสินา ๖